

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

E havi számunkban kivételesen két mellékletet találnak. Újra elolvashatják a Zsidó László matematikus professzorról készült portrét, amely kiegészült a kérdéseinkre adott válaszaival, és új portrét is találnak Lindner Ernő kémikus professzorról.

A nyár megritkította a tudományos hírek számát. Reményeink szerint ez a tény az önök pihenéséről tanúskodik.

Jó böngészést kívánok a csokornyai információ között.

Kocsis Károly elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

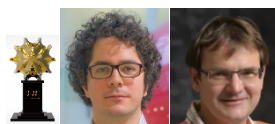

Az ázsiai Nobel-díjnak nevezett **Tang Prize**-t és a **Theodor Boveri-díjat** kapta meg

Karikó Katalin biokémikus, a University of Pennsylvania adjunktusa, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Frontiers of Science

Award-ot kapott

társszerzőkkel írt, A

Constant-Factor Approximation Algorithm for the Asymmetric Traveling Salesman Problem című tanulmányáért **Végh László** matematikus, a London School of Economics and Political Science professzora és The global non-linear stability of the Kerr-de Sitter family of black holes című, szintén társszerzős tanulmányáért **Vasy András** amerikai–magyar matematikus, a Stanfordi Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

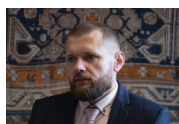

N. Varagya Szilvia

kommunikációkutató

Szlovákiában elsőként nyerte el a **Fulbright–Schuman-ösztöndíjat**.

[Bővebben:](#)

Július 25-én adták át az Akadémián a tavaly megítélt **Arany János Fiala Kutatói**

Díjat Traski Viktor matematikusnak, az Ungvári Nemzeti Egyetem docensének, az MTA külső köztestületi tagjának.

[Bővebben:](#)

Fényes Elek-díjat kapott **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, a

CSFK Földrajztudományi

Intézetének igazgatója, az MTA

Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem

Közgazdaság- és

Gazdálkodástudományi Kara

Magyar Intézetének kutatói a **kar**

történetének legnagyobb finanszírozású

projektjét nyerték el, melynek fő célja a kelet-európai vállalkozások digitalizációs szintjének fejlesztése. A projekt koordinátora **Szász Levente** közgazdász professzor, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Árpád-kori templom részletét

tárták fel a régészek a vajdasági

Bácsfeketehegyenél.

[Bővebben:](#)

A **Marosvásárhelyen zajló**

átadások eredményeiről

olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Már **kutathatók** a világhálón a **szlovákiai Új Szó 2018–2022-es lapszámai.**

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

3. oldal

SZERVEZETI HÍREK

Ismét **Csernicskó István** nyelvészt, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorát, az MTA külső tagját választották meg a **Magyar Rektori Konferencia Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Bizottsága** elnökévé.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

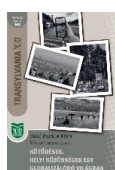
Budapesten jelent meg **Nóvé Béla** **Magyar emigrációtörténeti kézikönyv** című munkája.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Gáspárik Attila** **A tehetség gátjai** című tanulmánykötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron jelent meg a **Kötődések. Helyi közösségek egy globalizálódó világban** című tanulmánykötet. Szerkesztette **Bakó Rozália Klára** és **Nistor Laura**, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelent **A kökösi unitárius templom** című tanulmánykötet. Szerkesztette **Jánó Mihály**.

[Bővebben:](#)

Újvidéken jelent meg **Silling István** **Kupuszinai népviselet**. Képes viseletszótár című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Simon Attila** **Az átmenet bizonytalansága: Az 1918/1919-es impériumváltás Pozsonytól Kassáig** című kötetének 2., javított kiadása. A szerző az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a **Magyar Tudomány augusztusi** tematikus száma **Új távlatok az endokrinológiában** címmel. Szerkesztette **Igaz Péter**.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető az **Acta Academiae Beregsasiensis, Philologica** idei **első** száma. Főszerkesztő: **Beregszászi Anikó**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új folyóiratszámai: **Acta Materialia Transylvanica**. Anyagtudományi Közlemények **2023/1**. Főszerkesztő: **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

4. oldal

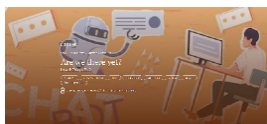
Műszaki Tudományos Közlemények 18. Szerkesztette **Bitay Enikő** és **Máté Márton**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk augusztusi** tematikus száma A hatalom megszállottjai címmel.

[Bővebben:](#)

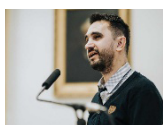
“**Are we there yet?**” címmel jelent meg a Precision Nanomedicine tudományos szaklapban **Balogh P. Lajos** tanulmánya az AI tudományos cikkírássra való használatának korlátairól és veszélyeiről. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Science, Pseudo-science, Fake, and False Science címmel tartott előadást **Balogh P. Lajos** nanotechnológus professzor, a Precision Nanomedicine főszerkesztője, az MTA köztestületének külső tagja a 4. Digital Congress of Nanotechnology and Bioengineering alkalmából, amelyet megtekinthetnek a világhálón.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi magyarság lélekszámának apadásáról olvashatnak el **interjút** a világhálón **Veres Valér** szociológussal, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem intézetigazgató professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Megtekinthetik a világhálón **Paizs Csaba** vegyész-mérnöknek, a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem intézetigazgató professzorának, az MTA külső tagjának székfoglaló előadását, melyet **Biokatalizátorok a szerves kémiai szintézisben** címmel tartott meg márciusban.

[Bővebben:](#)

Megtekinthetik a világhálón **Csernicskó István** nyelvésznek, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai

Magyar Főiskola rektorának, az MTA külső tagjának az akadémiai székfoglalójáról készült felvételt. Az előadás címe: **Hogyan kreáljunk nyelveket?** A nyelvpolitika mint a nemzetépítés és identitáskonstrukció eszköze.

[Bővebben:](#)

A somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet

Bagoly mondja podcastsorozatának legújabb részében **Öllős László** politológussal, az intézet elnökével beszélget **az európai identitásról Lampl Zsuzsanna** szociológus. Mindketten az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Július 26–28. között rendezték meg Budapesten a **26. Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetemet**.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

5 oldal

Július 27–30. között rendezték meg *Műnemek és műhelyek* címmel Nyáradszentmártonban a *Látó folyóirat 7. táborát*.

[Bővebben:](#)

Augusztus 7–11. között rendezték meg Beregszászban a *Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémiát*.

[Bővebben:](#)

Augusztus 13–20. között rendezték/rendezik meg a *Kolozsvári Magyar Napokat*, melynek keretében számos tudományos, illetve ismeretterjesztő programra is sor került/kerül.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNSZOLGÁLATÁBAN

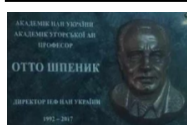
Életének 93. évében *elhunyt Makkay Ferenc* kémikus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem nyugalmazott tanára, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 89. évében *elhunyt Kozma Zsolt* teológus, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora.

[Bővebben:](#)

Emléktáblát avattak Ungváron *Spenik Ottó* atomfizikus akadémikus, az Ungvári Egyetem igazgató–professzora, az MTA

külső tagja tiszteletére.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

285 évvel ezelőtt született Kolozsváron *Taucher Ferenc* jezsuita *matematikus, csillagász*, a nagyszombati, majd a budai obszervatórium igazgatója.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Gútán született 280 éve *Hadaly Károly matematikus*, a pesti tudományegyetem professzora, a göttingeni tudós társaság tagja.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Köszvényes-remetén született 265 évvel ezelőtt *Nyulas Ferenc*, Erdély *főorvosa*, vegyész, az első magyar nyelvű analitikai kémiai munka szerzője, az erdélyi forrásvizek kutatója.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Nyitrán született 205 esztendeje *Chrenóczy-Nagy József*, Nyitra *főorvosa*, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Derencsényben született 180 éve *Liszkay Gusztáv bányamérnök*, a selmeci bányaiskola vezetője, a magyar műszaki és hivatalos nyelv egyik kialakítója.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

6. oldal

A felvidéki Alsókubinban született szintén 180 évvel ezelőtt **Szontágh Miklós** tátrafüredi fürdőorvos, **balneológus, botanikus**, a magashegységi klímaterápia hazai úttörője.

[Bővebben:](#)

Az Arad megyei Nagylakon született 135 esztendeje **Kőszegi Dénes analitikai vegyész**, gyógyszerkémikus, a szegedi egyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)

Komáromban született 145 éve **Büky Aurél meteorológus**, a Magyar Királyi Országos Meteorológiai és Földmágnassági Intézet kutatója.

[Bővebben:](#)

130 évvel ezelőtt született Kolozsváron **Veress Pál matematikus**, a budapesti tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt született Rimaszombatban **Gedeon Tihomér vegyész-mérnök**, bauxitkémikus, kandidátus, a Fémipari Kutatóintézet kutatója, a BME magántanára.

[Bővebben:](#)

120 évvel ezelőtt született Székelyudvarhelyen **Soó Rezső botanikus**, a kolozsvári egyetem tanszékvezetője, a debreceni

egyetem dékánja, később az ELTE professzora, a Botanikus Kert igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született 110 esztendeje **Szőkefalvi-Nagy Béla matematikus**, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Selmecebányán született szintén 110 éve **Erdélyszky Zsigmond meteorológus**, a Budapesti Műszaki Egyetem docense.

[Bővebben:](#)

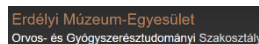
Gustav Bakos Observatory

Nagyszombatban született 105 évvel ezelőtt **Bakos Gusztáv csillagász**, a Csehszlovákiai Tudományos Akadémia tagja, a kanadai Waterloo Egyetem professzora, csillagvizsgálójának megalapítója. Az obszervatórium az ő nevét viseli.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Szeptember 15–17. között rendezik meg az erdélyi Válaszúton a **XXIX. Orvostovábbképzőt**.

[Bővebben:](#)

Funkcionális transzlatológia a regionális kontextusban címmel folytatódik ősszel a Bécsi Egyetem, a Humboldt Egyetem, az ELTE, a Varsói és a

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal

Prágai Károly Egyetem hungarológiáinak fordítástudományi műhelysorozata.

[Bővebben:](#)

EMT Október 12–15. között rendezik meg Kolozsváron a **XXIV. Energetika-Elektrotechnika (ENELKO)** és a **XXXIII. Számítástechnika és Oktatás (SzámOkt) konferenciákat**. A jelentkezési határidő: szeptember 10.

[Bővebben:](#)

Október 13-án rendezik meg Kolozsváron a **III. Bűnügytörténeti konferenciát**.

[Bővebben:](#)

EMT Október 19–22. között rendezik meg a székelyföldi Zágomban a **XXII. Erdészeti Szakkonferenciát**.

[Bővebben:](#)

Október 22–27. között rendezik meg Sarasotában az **Amerikai Magyar Orvosszövetség 54. konferenciáját**, amelynek díszvendége **Freund Tamás** agykutató, az MTA elnöke lesz.

[Bővebben:](#)

EMT Október 25–28. között rendezik meg Marosvásárhelyen a **XXIX. Nemzetközi Vegyészkonferenciát**. A jelentkezési határidő: szeptember 24.

[Bővebben:](#)

Előadóművészetek és a mesterséges intelligencia címmel rendezik meg Marosvásárhelyen december 8-9-én a **XXIV. Nemzetközi Színháztudományi Konferenciát**. A jelentkezési határidő: november 5.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

8. oldal

*MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele
2023/8. szám*

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

A Tudósportrét Kulcsár-Szabó Enikő állította össze.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
[az MTA honlapján.](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Zsidó László

(Brassó, 1946. február 22.)

a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja

László Zsidó was born in Braşov/Romania, on 22 February 1946. He attended the No 4 Mixed Hungarian Secondary School, the legal successor of the Catholic High School, and, after its cessation in 1960, he finished his study at the Hungarian section of the Unirea Lyceum. (Since 1992 there is again Hungarian lyceum at Braşov, the Áprily Lajos Grammar School.) His father was a well-known teacher of mathematics at the same school. He was mentored by a friend of their family, headmaster and mathematician József Wildt, and was gold medal winner at the International Mathematical Olympiad in Wroclaw in 1963. He went on studying mathematics at the University of Bucharest/Romania, where he received Master Degree in 1968 and PhD in 1973. His supervisor was professor Ciprian Foiaş and the title of his thesis was Topological decompositions of W^* -algebras. In 1968–1979 he was research fellow at several research institutes in Bucharest/Romania, and in 1979–1980 at the University of Muenster/Germany. In

Zsidó László Brassóban (Románia) született 1946. február 22-én. 1960–1963 között a középiskolát a brassói 4-es számú Magyar Vegyes Középiskolában, a Katolikus Főgimnázium jogutódjában kezdte el, majd annak felszámolása után 1960-ban, az Unirea Líceum magyar tagozatán fejezte be. (1992-ben újra magyar gimnázium alakult Brassóban Áprily Lajos Főgimnázium néven.) Édesapja ugyanitt volt elismert matematikatanár. Családi barátjuk, dr. Wildt József iskolaigazgató és matematikatanár külön foglalkozott vele matematikából, 1963-ban aranyérmet nyert a wroclawi Nemzetközi Matematikai Olimpián. A Bukaresti Egyetemen folytatta matematikai tanulmányait, 1968-ban MA-, 1973-ban PhD-fokozatot szerzett. Témavezetője Ciprian Foiaş professzor volt, disszertációjának címe Topological decompositions of W^* -algebras. 1968 és 1979 között bukaresti kutatóintézetek munkatársa, 1979-80-ban a németországi Műnsterben kutató volt. 1980-tól 1990-ig a Stuttgarti Egyetem

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

1980–1990 he was Professor at the University of Stuttgart/Germany and, from 1990 until his retirement in 2016, he has been full professor of mathematical analysis at the University of Rome "Tor Vergata". Since 2018 he is active as pensioned professor at the Mathematics Department of University of Rome "Tor Vergata".

His areas of research include functional analysis (especially operator algebras and spectral theory), harmonic analysis, generalized functions and ergodic theory. He is author/coauthor of more than 80 papers in internationally reputed journals. In the first years of his career his works were published in Romanian, the "Lectures on von Neumann Algebras" (Leccióni de algebre von Neumann, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1975, together with professor Șerban Strătilă, translated into English in 1979 and with a second edition in 2019) received the Simion Stoilov award of the Romanian Academy of Sciences in 1975. He was participant of a great number of international conferences and workshops all over the world, and lectured in several languages (Hungarian, Romanian, English, German, French, Italian and Russian). He is member of the American Mathematical Society, the Deutsche Mathematiker-Vereinigung, the European Mathematical Society, the Mathematical Association of America, the Société Mathématique de France, the Unione Matematica Italiana. He is member of the editorial board of the Journal of Operator Theory, Analysis Mathematica and Questiones Mathematicae (South African Mathematical Society), as well as the Octogon Mathematical Magazine published in Brașov. In 2003-ban he was awarded the "Ordinul

professzora. 1990-től 2016-os nyugdíjazásáig a Római „Tor Vergata” Egyetem matematikai analízis tanszékének kinevezett professzora. 2016 óta nyugalmazott professzorként tevékenykedik a Római „Tor Vergata” egyetem matematikai részlegén.

Fő kutatási területei a funkcionálanalízis (operátor algebrai és spektráleméleti súlyponttal), a harmonikus analízis, az általánosított függvények és az ergodelmélet. Több mint nyolcvan, nemzetközileg elismert szakfolyóiratban megjelent tanulmány szerzője és/vagy társszerzője. Pályafutásának kezdetén írt művei először románul jelentek meg – a Șerban Strătilă professzorral közösen írt Lectures on von Neumann Algebras (Leccióni de algebre von Neumann, Editura Academiei Republicii Socialiste România) kötet 1975-ben megkapta a Román Tudományos Akadémia Simion Stoilov-díját – az angol kiadás 1979-ben jelent meg, majd egy második kiadást 2019-ben adott ki a Cambridge University Press.

Számos nemzetközi konferencián, workshopon vett részt szerte a világon, több nyelven – magyarul, románul, angolul, németül, franciául, olaszul és oroszul – tart előadást.

Tagja az Amerikai Matematikai Társaságnak (AMS), a Német Matematikai Társaságnak (DMV), az Európai Matematikai Társaságnak, az Amerikai Matematikusok Egyesületének (MAA), a Francia Matematikai Társaságnak (SMF) és az Olasz Matematikai Társaságnak (IMU). Szerkesztőbizottsági tagja a Journal of Operator Theory, Analysis Mathematica and Questiones Mathematicae (Dél-afrikai Matematikai Társaság) folyóiratoknak és a Brassóban megjelenő Octogon Mathematical Magazine-nak.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

național Pentru Merit în grad de Comandor” by president Ion Iliescu. In 2005 he became honorary member of the Mathematical Institute in Bucharest and in 2009 honorary citizen of Braşov.

In 2011 he was awarded the Szőkefalvi-Nagy Medal for his six definitive research papers to *Acta Scientiarum Mathematicarum*, mainly on operator theory and operator algebras. (The award was presented in the Bolyai Institute of the University of Szeged.) In 2016 he received the Zajzoni Rab István award of the Hungarians in Barcaság.

In 2010 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Mathematical Sciences.

We asked three questions to Professor László Zsidó. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its „grey matter”, the scientific performance is considered one of the country’s most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

László Zsidó: Hungarian researchers have an excellent reputation worldwide. I could mention many examples in my field, mathematics. This happens largely because the Hungarian school/university system is – till now – of very high quality.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

2003-ban Ion Iliescu elnöktől vehette át az “Ordinul național Pentru Merit în grad de Comandor” kitüntetést. 2005-ben tiszteletbeli tagja lett a Bukaresti Matematikai Intézetnek, 2009-ben pedig Brassó város díszpolgárává választották.

2011-ben megkapta a Szőkefalvi-Nagy Érmét a főleg operátorelmélettel és operatoralgebrával foglalkozó, az *Acta Scientiarum Mathematicarum*-ban publikált 6 jelentős tanulmányáért. (A kitüntetést a Szegedi Egyetem Bolyai Intézetében adták át.) 2016-ban a barcasági magyarság kitüntette a Zajzoni-Rab István-díjjal.

2010-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Matematikai Tudományok Osztályában.

Három kérdést tettünk föl Zsidó László professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Zsidó László: A magyar kutatók kitűnő hírnévnek örvendenek világszerte, bármelyik országban is telepedjenek le és dolgozzanak. Sok példát említhetnék szűkebb szakmám, a matematika területén. Ez jórészt a – legalább is eddig – magas színvonalú oktatási hálózatnak köszönhető.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarországhatárain kívül. Milyen

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

László Zsidó: I grew up in Romania, having excellent teachers in a Hungarian lyceum. My professional formation was greatly influenced by a Hungarian language mathematical journal which appeared in the fifties and sixties at Cluj. The Hungarian scientific and artistic legacy served always as a solid professional and psychic background for my activity.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

László Zsidó: Each research area could contribute to the solution of the some urgent demand of our days. As a mathematician, I would be glad to see less automatism around, and more demand for monitoring, evidence, logical reasoning.

Contact

Dipartimento di Matematica
Università di Roma "Tor Vergata"
Via della Ricerca Scientifica 1
00133 Roma
Tel.: 36 06 7259-4641
E-mail: zsido@mat.uniroma2.it
Web: www.mat.uniroma2.it/~zsido/

összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Zsidó László: Romániában tanultam, nagyszerű tanáraink voltak minden szakon a magyar nyelvű középiskolában. Szakmai fejlődésemben nagy szerepet játszottak az 50-es és 60-as években megjelenő magyar nyelvű kolozsvári Matematikai és Fizikai Lapok. A magyar tudományos és művészeti hagyaték mindmáig szilárd szakmai és lelki alapot nyújtott a tevékenységemnek.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Zsidó László: Minden tudományterület hozzájárulhat korunk fontos kérdéseinek a megválaszolásához. Matematikusként hasznosnak látnék kevesebb automatizmust és több igényt felismerésre, bizonyítékra, pontos érvelésre.

Kapcsolat

Dipartimento di Matematica
Università di Roma "Tor Vergata"
Via della Ricerca Scientifica 1
00133 Roma
Tel: 36 06 7259-4641
E-mail: zsido@mat.uniroma2.it
Honlap: www.mat.uniroma2.it/~zsido/

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Lindner Ernő
(Budapest, 1948.)

a Magyar Tudományos
Akadémia külső tagja

Ernő Lindner was born in Budapest in 1948. His father was a poet working as a clerk and his mother, Zsuzsa Gecső was a PE teacher, active for all her long life. Ernő Lindner graduated from Fazekas Mihály Grammar School in 1966 and went on studying chemical engineering at the Technical University of Budapest (BME), where he received his MA in 1971 and PhD in Analytical Chemistry in 1985. In 1994 he became DSc of Analytical Chemistry at the Hungarian Academy of Sciences. He began working at the Department of Analytical Chemistry of BME. This was only a few years after the pioneering work of his mentor Ernő Pungor, on ion-selective electrodes (ISEs). Up to 1995 he was working in professor Pungor's team together with Klára Tóth.

During his scientific carrier he learned the art of chemical sensors from the very best of his field: Wilhelm Simon and Ernő Pretsch (ETH, Zürich), Roger Bates (University Florida, Gainesville), Richard P. Buck (UNC, Chapel Hill). In 1996 he was invited to Duke

Lindner Ernő Budapesten született 1948-ban. Édesapja költő volt, köztisztviselőként dolgozott. Édesanyja, Gecső Zsuzsa testnevelő tanár volt, hosszú életében szinte mindig aktívan tanított. Lindner Ernő a Fazekas Mihály Gimnáziumban érettségizett 1966-ban, majd vegyészmérnöknek tanult a Budapesti Műszaki Egyetemen (BME). 1971-ben MA-, 1985-ben PhD-fokozatot szerzett analitikai kémiából. 1994-ben a Magyar Tudományos Akadémia doktora lett. A BME Analitikai Kémia Tanszékén kezdett dolgozni néhány évvel azután, hogy mentora, Pungor Ernő megkezdte úttörő munkáját az ionszelektív elektródok (ISE) fejlesztésén. 1995-ig dolgozott Pungor Ernő csoportjában Tóth Klárával együtt. Az ő segítségével jutott el a kor legjobb kutatólaboratóriumaiba, köztük Zürichbe az ETH-ba, ahol W. Simonnal és Pretsch Ernővel dolgozott. 1991-től 1993-ig az Észak-Karolinai Egyetemen Chapel Hillben R. P. Buckkal fotolitográfias technológiával készített mikroelektródok fejlesztésén

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

14. oldal

University Engineering Research Center for Cardiovascular Technologies (ERC) to design and build chemical sensors for the next generation cardiac interventional systems. As a research professor at Duke University, he was among the pioneers who used thin and thick film microfabrication technologies for building chemical sensors for in-vitro diagnostic and in-vivo monitoring of chemical markers of induced ischemia.

Since 1999 he has been professor of biomedical engineering in the Joint Graduate Program in Biomedical Engineering between the University of Memphis (UM) and University Tennessee Health Science Center (UTHSC). He is also a professor of Chemistry at the UM. At the UM he is working on the practical applications of chemical sensors in collaboration with physicians at UTHSC, Vanderbilt University, St. Jude and Le Bonheur Children Hospitals, and with Instrumentation Laboratory, an in vitro medical diagnostic company. Since 2007 he has been R. Eugene Smith Professor of Biomedical Engineering.

His main research interests are the development and application of chemical and biosensors. Professor Lindner published one book, 174 peer reviewed journal articles, 25 book chapters, 12 patent disclosures, and gave 270+ conference presentations and invited lectures. His papers received over 11,000 citations. He mentored 24 MA and 12 PhD students. During his stay at the University of Memphis 9 international students, 11 post-doctoral fellows and 3 visiting professors worked in his laboratory. His students received 24 awards for their work in Dr. Lindner's laboratory and 3 of his PhD students had the opportunity to work abroad (Hungary,

dolgozott. 1996-tól 1999-ig a durhami Duke Egyetem Orvosbiológiai Mérnöki Kutató Központjában kutatóprofesszorként szív- és érrendszeri technológiák fejlesztésének részeként mikro ionszelektív elektródok in vivo alkalmazásának a lehetőségeit tanulmányozta. 1999-től a Memphisi és Tennessee Egyetemek közös Orvosbiológiai Mérnök és a Memphisi Egyetem Kémiai Tanszékeinek professzora. Csoportja a kémiai szenzorok gyakorlati alkalmazásának területén együttműködik a Tennessee Orvosi Egyetem, a Vanderbilt Egyetem, valamint a Le Bonheur és St. Jude Gyermekkorházak orvosaival és in vitro diagnosztikai műszergyártó cégekkel. 2007 óta R. Eugene Smith Orvosbiológiai Mérnök Professzor.

Fő kutatási területe a kémiai és bioszenzorok fejlesztése és alkalmazása. Egy könyv, 25 fejezet, 175 lektorált tanulmány, és 12 szabadalom szerzője. Több mint 270 konferencián tartott prezentációt és felkérésre előadást. Tanulmányaira 11,000 feletti hivatkozás történt. A Memphisi Egyetemen 24 mester, 12 PhD fokozatú és 9 nemzetközi hallgató, 11 posztdoktori ösztöndíjas kutató és 3 vendégprofesszor dolgozott laboratóriumában. 3 PhD-hallgatója végzett résztanulmányokat külföldi partnerintézményekben (Magyarországon és Finnországban). Lindner professzor tagja az Alap- és Alkalmazott Kémia Nemzetközi Egyesületének (IUPAC), rendszeres lektora a kémiai szenzorokkal és analitikai kémiával foglalkozó szaklapoknak. 2008 és 2014 között tagja volt az Amerikai Kémikusok Egyesületének (ACS, 2014).

Tudományos tevékenységéért számos kitüntetésben és elismerésben részesült. A magyar Ipari Minisztériumtól „elismert

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

Finland) during their graduate studies in collaborating institutions. Professor Lindner is a IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) fellow and regular reviewer for variety of chemical sensing and analytical chemistry related journals. He is member of the International Electrochemical Society (IEC, 2014).

His scientific work has been recognized with several awards and honours. He was “Honored Inventor” of the Hungarian Ministry of Industry (1986). He received the Award of “Best Scientific Paper of the Year” of the Hungarian Journal of Chemistry (1989) and the Award of the Hungarian Academy of Sciences Supported Research Groups (1990). In 2007 he got the Ballard Professorship and the Outstanding Faculty Research Award of the University of Memphis, Herff College of Engineering. In 2007 he was awarded for Distinguished Research in Science Engineering and Mathematics of the Alumni Association of the University of Memphis and in 2010 he received the Willard R. Sparks Eminent Faculty Award of the University of Memphis. In 2021 he received the golden diploma of the Technical University of Budapest.

In 2022 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Chemical Sciences. He read his inaugural speech Mini, mikro és nano kémiai szenzorok on 20 June 2023.

We asked three questions to Professor Ernő Lindner. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its „grey matter”, the scientific performance is considered one

feltalálói” címet kapott (1986). 1989-ben megkapta a Magyar Kémiai Folyóirat „Az év legjobb tudományos tanulmánya” díját, 1990-ben az MTA Támogatott Kutatóhelyek díját. 2007-ben a Memphisi Egyetemen övé lett a Ballard professzúra, és megkapta az egyetem Alumni Egyesületének kitüntetését a kiváló tudományos mérnöki és matematikai kutatások elismeréseként. 2010-ben a Memphisi Egyetemen végzett munkáját az egyetem legrangosabb kitüntetésével, a Willard R. Sparks Eminent Faculty Award-dal ismerték el. 2021-ben aranydiplomát vehetett át a BME-n.

2022-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Kémiai Tudományok Osztályában. Mini, mikro és nano kémiai szenzorok című székfoglaló előadását 2023. június 20-án tartotta meg.

Három kérdést tettünk föl Lindner Ernő professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a sűrűállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Lindner Ernő: Mióta az Amerikai Egyesült Államokban élek (1991 és 1993 között és 1999-től napjainkig) mindig nagyon fontosnak tartottam, hogy a kollegáimnak és a hallgatóimnak a tématerületemen a magyar tudományosság és oktatási rendszer kiemelkedő értékeit bemutassam. Ennek érdekében tudományos szimpóziumokat rendeztünk Budapesten és Memphisben,

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16 oldal

of the country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Ernő Lindner: During my time in the US (between 1991 and 1993 and from 1996 until today) I made significant efforts to introduce Hungary to my colleagues and show my American students the value of the Hungarian science and education system. In collaborative efforts we arranged small symposia in Budapest and Memphis, exchanged graduate students for extended work experiences in Hungary and the US. My students, who had the opportunity to work in Hungary and my colleagues who attended conferences in Hungary all spoke about their experiences with the highest respect. Since I live in the US for almost 30 years, I do not feel knowledgeable enough about the position of Hungary in the world of science, in general, in the 21st century. However, I see a lot of opportunities, and encouraging reports in the areas where I am familiar with.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Ernő Lindner: In the US, I always felt privileged that I graduated at the Technical University of Budapest and worked in the Department of Analytical Chemistry during the time when Dr. Ernő Pungor was the department chair. Being a Hungarian scientist, I was always treated with respect and high expectation. During my scientific carrier in

a magyar és amerikai PhD-hallgatóknak lehetővé tettük, hogy Magyarországon, illetve az USA-ban több hónapos kutatómunkát végezzenek. Azok az amerikai hallgatók, munkatársak és kollégák, akik Magyarországon dolgoztak, vagy magyar hallgatókkal az USA-ban együtt dolgoztak, vagy Magyarországon rendezett konferenciákon részt vettek, mindig a lehető legnagyobb tisztelettel beszéltek a magyarországi tapasztalataikról. Mivel én már idestova 30 éve az USA-ban élek, sajnos nem rendelkezem elég ismerettel, hogy a magyar tudomány egészének a jelentőséget a világban megítéljem. Azonban a saját tudományterületemen rengeteg lehetőséget és biztató eredményeket látok.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarországot határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Lindner Ernő: Az Amerikai Egyesült Államokban mindig büszkeséggel töltött el, hogy a Budapesti Műszaki Egyetemen (BME) végeztem, és hogy a BME Pungor Ernő által vezetett Analitikai Kémiai Tanszékén dolgoztam. Mint magyar kutatót mindig megtisztelő elvárással fogadtak. Az USA különböző egyetemmein végzett kutatómunkám során mindig arra törekedtem, hogy ezeknek az elvárásoknak minden szempontból megfeleljek, illetve ezeken elvárások jogosságát igazoljam.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

17. oldal

the US, I tried to meet these expectations and prove that it is indeed deserved.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Ernő Lindner: Science seldomly can meet urgent demands. Science needs painstaking work, detailed analysis, and continuous examination of the results. Science should be allowed to question even broadly accepted opinions without to be labelled. Most recently, I feel that the frequent, reference to science without unambiguous data, suppression of discussion and silencing contradicting opinions is the main obstacle before science that may prevent science in fulfilling what it is dedicated to do.

Contact

University of Memphis
Biomedical Engineering
Tel: (901) 678-5641
E-mail: elindner@memphis.edu

adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Lindner Ernő: A tudomány nagyon ritkán kínál gyors megoldást égető kérdésekre. A tudományra leginkább a precíz, fáradhatatlan munka, az adatok minden részletre figyelő alapos értékelése és az eredmények részletes elemzése a jellemző. A tudománynak meg kell engedni, hogy még az általánosan elfogadott véleményeket is megbélyegzés nélkül megkérdőjelezze és vizsgálhassa. Az utóbbi években én úgy érzem, hogy a tudományra leselkedő legnagyobb veszély, hogy a tudományra túlságosan gyakran, megbízható adatok nélkül hivatkoznak, a tudományos vitákra nem adnak lehetőséget, és a nem megfelelőnek tartott véleményeket valós érvek nélkül elhallgattatják. Azokon a területeken, ahol ez megtörténik, ott a tudomány nem tud választ adni a legégetőbb problémákra.

Kapcsolat

University of Memphis
Biomedical Engineering
Tel: (901) 678-5641
E-mail: elindner@memphis.edu

